

Sinteza Sondajului

„Participarea României la Integrarea Europeană a Republicii Moldova”

Decembrie 2014

Număr de chestionare integrate: 43

Perioada de înregistrare a răspunsurilor: 22.12.2014 – 31.12.2014

Aderarea Republicii
Moldova la UE

I. Majoritatea covârșitoare a respondenților (93%) sunt **de acord cu aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană.**

Implicarea României
în procesul integrării
R. Moldova

II. Respondenții doresc, într-un procent extrem de însemnat (81%), ca **România să sprijine procesul de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană.**

Capacitatea României
de a sprijini R. Moldova

III. Potrivit mării majorități a respondenților, **România are capacitatea de a sprijini procesul de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană** (pentru 86% din totalul respondenților, capacitatea României este între 3 și 5, unde 5 reprezintă capacitate maximă)

Avantaje de cooperare
România – R. Moldova

IV. Cele mai apreciate avantaje de cooperare dintre România și Republica Moldova, dintre cele luate în considerare sunt următoarele: **unitatea lingvistică** (79% din totalul respondenților au acordat punctajul maxim 5, care reprezintă valoarea de vârf a unui avantaj de cooperare), **apropierea geografică** (74% au acordat punctajul maxim); **apropierea culturală** (56%); **istoria comună** (56%).

Particularitățile
lingvistice și integrarea
R. Moldova

V. Potrivit majorității absolute a respondenților, **informațiile din presa pro-europeană ar trebui să fie accesibile și în alte limbi uzuale de pe teritoriul Republicii Moldova**: ucraineană (pentru 98%), rusă (pentru 98%) și găgăuză (pentru 95%).

Opțiuni viabile la nivel
de securitate militară

VI. În materie de **securitate** și în vederea **stabilității interne**, **opțiunea cea mai potrivită pentru Republica Moldova** este considerată a fi, în conformitate cu răspunsurile a 53% dintre respondenți, **aderarea la NATO**, în timp ce cooperarea cu Federația Rusă ar reprezenta, pentru 84%, o opțiune nepotrivită. Cât despre varianta neutralității militare, aceasta ar fi potrivită pentru 40% dintre respondenți.

România și chestiunea
Transnistriei prin
raportare la integrare

VII. În legătură cu chestiunea transnistreană, potrivit celor mai mulți respondenți, abordările cele mai potrivite pentru România sunt: **susținerea integrării europene a Transnistriei prin mijloace economice/comerciale** (35%) și susținerea integrării acesteia **prin mijloace diplomatice** (35%). Opțiunea neutralității României în raport cu Transnistria este inoportună pentru 42% din totalul respondenților.

Cooperare energetică
România – R. Moldova

VIII. Cu referire la oportunitățile de cooperare energetică dintre România și Republica Moldova, majoritatea respondenților sunt de acord atât cu **interconectarea energetică prin canale de distribuție** (86%), cât și cu **furnizarea de energie dinspre România către Republica Moldova** (81%). În același sens, majoritatea celor care au răspuns la sondaj (mai exact, 86%) consideră că neutralitatea României în raport cu obiectivul întăririi siguranței energetice a Republicii Moldova este o abordare nepotrivită.

Oportunități de
colaborare în sectorul
alimentar

IX. Pe fondul mai multor embargouri impuse de Rusia asupra Republicii Moldova în sectorul alimentar, sporirea cooperării cu România pe mai multe direcții se adeverește oportună. Marea majoritate respondenților au fost de acord cu ideea consolidării următoarelor aspecte de cooperare: **schimburile dintre producătorii și comercianții de fructe și legume** din cele două state (pentru 93%); **asistență tehnică în Republica Moldova pentru îmbunătățirea standardelor de calitate** (pentru 93%); **facilitarea importului de produse dinspre Republica Moldova** (pentru 91%). Ambalarea produselor moldovenești în România pentru re-export a primit un punctaj favorabil mai mic (53%).

Dezvoltarea pieței de
capital din R. Moldova

X. Cât privește cooperarea pentru **dezvoltarea pieței de capital din Republica Moldova**, opțiunea cea mai invocată dintre cele avute în vedere (de 67% din totalul respondenților) este acordarea de **facilitați pentru companiile moldovenești pentru a se înscrie la Bursa de Valori București**.

Oportunități de
conectivitate prin
rețele de transport

XI. La nivelul cooperării în materie de transport, potrivit respondenților, cele mai bune oportunități de conectivitate (dintre cele avute în vedere) pentru sporirea integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană le-ar oferi o **autostradă Chișinău – Ungaria, care să traverseze Transilvania** (pentru 81% - oportunitate de nivel maxim). Ar urma apoi o autostradă Chișinău – Constanța (pentru 47% - oportunitate de nivel maxim; pentru 42% - oportunitate de mijloc) și consolidarea căii maritime Giurgiulești – Constanța (pentru 44% - oportunitate de nivel maxim; pentru 35% - de mijloc).

Valorificarea
experienței României
în materie de integrare

XII. Cât despre domeniile în care România și-ar putea aduce aportul în procesul de integrare a Republicii Moldova, cele mai apreciate de respondenți sunt: **oferirea de asistență tehnică pentru atragerea de fonduri europene** (65% au punctat această opțiune cu scorul maxim 5), **asigurarea independenței energetice** (60%); **susținerea exporturilor dinspre Republica Moldova și integrarea în piața europeană de desfacere**

(58%). Ar urma **asistența tehnică în reforma justiției** (56%) și interconectarea piețelor financiare din cele două țări (35%).

Valorificarea
experienței României
în materie de integrare

XIII. Cât despre promovarea integrării europene în rândul cetățenilor Republicii Moldova, măsurile și acțiunile incluse în chestionar au fost apreciate ca foarte eficiente de majoritatea respondenților: **adoptarea unui sistem de educație după standarde europene** (84% acordând punctajul maxim 3); **evenimente culturale pentru promovarea valorilor europene** (72% acordând punctajul maxim); **încurajarea și sprijinirea voluntariatului** (70%).

Valorificarea
experienței României
în materie de integrare

XIV. Cu referire la încurajarea voluntariatului în Republica Moldova, cele mai eficiente măsuri de promovare a acestuia sunt: **sprijinirea implicării ONG-urilor în procesele de politici publice în Republica Moldova** (72% din respondenți acordând punctajul maxim 4); **transfer de bune practici între ONG-urile din România și Republica Moldova** (60% acordând punctaj maxim); și **preluarea de proiecte specifice** dinspre România către Republica Moldova (60%).

Drepturi fundamentale:
libera exprimare în R.
Moldova

XV. O altă provocare cu care se confruntă Republica Moldova și care este esențial să fie depășită în vederea unei integrări reușite este legată de **exercitarea dreptului la liberă exprimare**. Potrivit mării majorități a respondenților, toate măsurile de protejare și sprijinire a acestui drept și avute în vedere în acest sondaj ar trebui să fie eficiente: **asigurarea unui cadru legislativ și instituțional corespunzător** (91% din respondenți acordând scorul maxim 3), **încurajarea societății civile de a valorifica acest drept** (88%), **asigurarea transparenței în relația dintre autorități și instituțiile media** (81%).

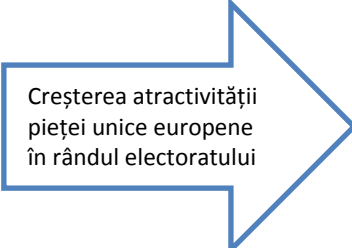
Opțiuni de sprijin
direct, aplicabil imediat
dinspre România

XVI. Cât privește susținerea directă și imediată pe care România o poate oferi Republicii Moldova în ceea ce privește parcursul european al acesteia din urmă, opțiunile cele mai apreciate de respondenți sunt: **lobby în favoarea Republicii Moldova la nivelul instituțiilor UE** (79% acordând punctajul maxim 4) și **creșterea cooperării comerciale dintre România și Republica Moldova** (același procent de 79% acordând scorul maxim). Ar urma apoi suplimentarea numărului de burse de studii pentru cetățenii din Republica Moldova (de maximă importanță pentru 42%) și facilitarea acordării cetățeniei române cetățenilor din Republica Moldova (de maximă importanță pentru același procent de 42%).

Riscuri la adresa
parcursului european
din R. Moldova

XVII. La nivelul riscurilor pe care le-ar avea de înfruntat Republica Moldova în actualul context geopolitic și în raport cu aderarea la Uniunea Europeană, **riscul creșterii prezenței armate rusești pe fondul conflictului din Transnistria** este apreciat de 49% din totalul de respondenți ca având însemnătate maximă. Acesta primează ca importanță în fața riscului destabilizării sociale prin contagiune pe fondul conflictului din estul Ucrainei (apreciat ca având însemnătate maximă de 42% din totalul respondenților).

XVIII. În context geo-economic și luând în seamă alternativa Uniunii Vamale cu Rusia, Belarus și Kazahstan, e de dorit ca piața Uniunii Europene să devină atractivă pentru o parte cât mai largă a electoratului din Republica Moldova. În acest sens, majoritatea respondenților sunt de acord că următoarele oportunități ar crește foarte mult atractivitatea pieței unice europene: lansarea de **parteneriate de colaborare și asistență tehnică între asociațiile de producători din UE și asociațiile de producători din Republica Moldova** (65% dintre respondenți acordând punctajul maxim 4); **încurajarea importului de produse moldovenești pe piața europeană printr-o campanie de informare** despre acestea (60% acordând scorul maxim); **facilități suplimentare pentru acoperirea pierderilor cauzate de embargourile impuse de Rusia** (58% au punctat cu nota maximă).

Creșterea atractivității
pieței unice europene
în rândul electoratului